

В.П. Волков Г.Б. Вільський

ТЕОРІЯ РУХУ АВТОМОБІЛЯ

Підручник

УДК 629.3.018.7
ББК 39.33-01я73
В 67

Рецензенти:

А.Т. Лебедев, д-р техн. наук, професор (Харківський державний технічний університет сільського господарства);

М.А. Подригало, д-р техн. наук, професор (Харківський національний автомобільно-дорожній університет)

Гриф надано Міністерством освіти і науки України.
Лист № 1/11-8261 від 30.08.2010р.

Волков В. П.

В 67 **Теорія руху автомобіля: підручник/В. П. Волков, Г. Б. Вільський. — Суми : Університетська книга, 2010. - 320 с. : іл. 124., бібліогр. 27, табл. 24.**

ISBN 978-966-680-541-9

У підручнику відповідно до програми дисципліни "Теорія експлуатаційних властивостей автомобіля" викладено її основи, які ґрунтуються на досягненнях сучасної технічної науки.

Для студентів вищих технічних навчальних закладів України, що навчаються за спеціальностями "Автомобілі й автомобільне господарство", "Колісні і гусеничні транспортні засоби", а також фахівців, які працюють у галузі конструювання, випробування й експлуатації автомобілів.

УДК 629.3.018.7
ББК 39.33-01я73

[ISBN 978-966-680-541-9

© Волков В. П., Вільський Г. Б., 2010
© ТОВ «ВТД «Університетська книга», 2010

З М І С Т

Вступ.....	7
Розділ 1. Основні експлуатаційні властивості і параметри автомобіля.....	12
1.1. Зовнішня швидкісна характеристика двигуна.....	15
1.2. Коефіцієнт корисної дії трансмісії.....	21
1.3. Радіуси і режими кочення автомобільного колеса.....	24
1.4. Зчеплення колеса з опорною поверхнею.....	40
1.5. Координати центра мас автомобіля.....	45
1.6. Моменти інерції автомобіля і його частин.....	48
<i>Контрольні запитання і завдання для самоперевірки.....</i>	<i>52</i>
Розділ 2. Загальна динаміка автомобіля.....	53
2.1. Сили і моменти, що діють на автомобіль.....	53
2.2. Нормальні реакції, що діють на колеса автомобіля.....	61
2.3. Умови можливості руху автомобіля.....	64
<i>Контрольні запитання і завдання для самоперевірки.....</i>	<i>66</i>
Розділ 3. Тягово-швидкісні властивості автомобіля.....	68
3.1. Оцінні показники.....	68
3.2. Рівняння руху автомобіля.....	69
3.3. Тяговий баланс і тягова характеристика автомобіля.....	73
3.4. Динамічний фактор і динамічна характеристика автомобіля.....	76
3.5. Характеристики розгону автомобіля.....	83
3.6. Динамічне подолання підйомів і рух автомобіля накатом.....	91
3.7. Потужнісний баланс автомобіля.....	95

3.8. Вплив конструктивних параметрів автомобіля на його тягово-швидкісні властивості і їхній вибір.....	98
3.9. Вплив експлуатаційних факторів на тягово-швидкісні властивості автомобіля.....	110
ЗЛО. Випробування на тягово-швидкісні властивості	112
<i>Контрольні запитання і завдання для самоперевірки</i>	115

Розділ 4. Тягово-швидкісні властивості автомобілів

з гідромеханічною передачею	117
4.1. Принцип дії гідромуфти.....	117
4.2. Принцип дії гідротрансформатора.....	119
4.3. Характеристика гідротрансформатора.....	122
4.4. Рівняння руху автомобіля з гідромеханічною передачею.....	128
4.5. Перспективи застосування гідромеханічних передач на автомобілях.....	131
<i>Контрольні запитання і завдання для самоперевірки</i>	132

Розділ 5. Гальмівні властивості автомобіля

5.1. Оцінні показники і нормативні вимоги.....	133
5.2. Енергетичний баланс автомобіля при гальмуванні.....	136
5.3. Рівняння руху автомобіля при гальмуванні.....	138
5.4. Розподіл гальмівних сил між колесами автомобіля.....	146
5.5. Регулювання гальмівних сил на колесах автомобіля.....	149
5.6. Вплив експлуатаційних факторів на гальмівні властивості автомобіля.....	160
5.7. Гальмівні випробування автомобіля.....	162
<i>Контрольні запитання і завдання для самоперевірки</i>	167

Розділ 6. Паливна економічність автомобіля

6.1. Оцінні показники.....	168
6.2. Паливний баланс і рівняння витрати палива.....	169
6.3. Паливно-економічна характеристика автомобіля.....	172
6.4. Вплив конструктивних і експлуатаційних факторів на паливну економічність автомобіля.....	174

6.5. Взаємозв'язок паливної економічності з використанням альтернативних палив і екологічних норм..	179
6.6. Випробування на паливну економічність.....	183
6.7. Оперативний моніторинг параметрів палива та мастила.....	186
<i>Контрольні запитання і завдання для самоперевірки</i>	199
Розділ 7. Керованість автомобіля	200
7.1. Оцінні показники.....	200
7.2. Умови збереження стійкості автомобільного колеса.....	202
7.3. Кінематика повороту автомобіля.....	210
7.4. Діаграма стійкості руху автомобіля на повороті з урахуванням відведення.....	220
7.5. Вплив коливань і кутів установки керованих коліс на керованість автомобіля.....	228
7.6. Випробування на керованість.....	237
<i>Контрольні запитання і завдання для самоперевірки</i>	240
Розділ 8. Стійкість автомобіля	241
8.1. Оцінні показники.....	241
8.2. Умови збереження поперечної стійкості автомобіля.....	242
8.3. Умови збереження поздовжньої стійкості автомобіля....	252
8.4. Вплив експлуатаційних факторів на стійкість автомобіля.....	256
8.5. Випробування на стійкість.....	258
<i>Контрольні запитання і завдання для самоперевірки</i>	260
Розділ 9. Прохідність автомобіля	262
9.1. Оцінні показники.....	262
9.2. Профільна прохідність автомобіля.....	263
9.3. Опорно-зчіпна прохідність автомобіля.....	269
9.4. Вплив конструктивних і експлуатаційних факторів на прохідність автомобіля.....	272
9.5. Випробування на прохідність.....	278
<i>Контрольні запитання і завдання для самоперевірки</i>	280

Розділ 10. Плавність ходу автомобіля	281
10.1. Оціночні показники і нормативні вимоги.....	281
10.2. Вільні коливання одномасової моделі.....	283
10.3. Вільні коливання автомобіля.....	287
10.4. Вплив експлуатаційних факторів на плавність ходу автомобіля.....	296
10.5. Випробування на плавність ходу.....	298
<i>Контрольні запитання і завдання для самоперевірки</i>	300
Література.....	301
Додаток	
Приклад виконання розрахунок ково-графічного аналізу тягово-швидкісних властивостей автомобіля.....	305